

Yksinkertaistutettu Kalenteri

SEURATESSAMME sitä toimintaa, joka yleismaailmallisessa mitassa on käynnissä nykyisen vuosikalenterimme uudistamiseksi, näyttääpäsiltä kuin tämän uudistuskysymyksen ratkaisu ei olisikaan enään niin etäällä tulevaisuudessa kuin keskinertainen yleisö on otaksunut. Johtavin muutos kalenterin sen uudistajien esitysten mukaan olisi kolmentoista "periodin"*) asettaminen nykyisten kahdentoista kuukauden tilalle. Kussakin näissä periodeissa tulisi olemaan 28 päivää, joka tekisi kolmessatoista periodissa, siis vuodessa vain 364 päivää, nykyisen 365 päivää käsittävän vuoden asemasta.

Mutta ennenkuin lähemmin käsittelemme tätä kalenterin yksinkertaistuttamista ja missä määrin siinä ollaan asiaan kiintyneiden keskuudessa, palauttakaamme muistimme nykyinen kuukausi. Sana kuukausi yleensä tarkoittaa kuun kiertoaikaa maan ympäri. Kuitenkin kuun kierroksen alku- ja loppupisteet voidaan tähtitieteessä määritellä eri lailla, josta johtuukin, että tähtitieteessä puhutaan monelaisista kuukausista, käyttämättä lainkaan niitä nimiä muussa kuin vertailussa, joita me tavallisessa elämässämme käytämme. Nämä tähtitieteen kuukaudet ovat seuraavat:

Kuukaud. nimi	Alku- ja loppupisteiden määrä
Sideerinen k.	Kiintotähti
Troopillinen	Kevätpiste
Synodinen	Kuunvaihe
Drakoninen	K:n radan solm.
Anomalistinen	K:n rd. perigeum

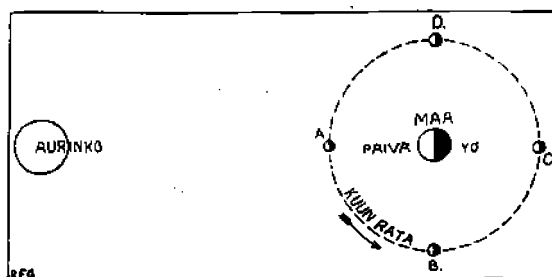
Tavallinen sivistyneiden kansojen keskuudessa vallitseva kuun kiertorata on se, jonka alku- ja loppupiste lasketaan kuunvaiheista, tämä ollen 29 päivää, 13 tuntia, 44 minuuttia ja 2.8 sekuntia. Tämän mukaan ei käytännössä oleva kalenteri kuitenkaan ole yhtäpitävä, sillä tällä nopeudella maata kiertäessään ottaa kuulta ainoastaan 354 päivää, 8 tuntia, 48 minuuttia ja 33.6 sekuntia kahdellatoista kierroksella.

Kuun latinalainen nimi on "luna" ja on se maa-

*) Periodi, kreik. peri'odos — kiertokulku — tarkoittaa jaksoa, ajanjaksoa.

ta lähinnä oleva taivaankappale, jonka kirkas öinen valo, muodon muutos maasta katsoen, sekä nopea liikunta muihin taivaankappaleihin verraten on, kuten tiedämme, aiheuttanut jo varhaisista ajoista jumalallista kunnioitusta kansojen keskuudessa. Taika on ollut ainoa, jolla on selitetty kuun vaiheet muinaisina aikoina, joiden mukaan sitten ihmisten elämäkin on monissa suhteissa säännöstelty ja johdettu.

Kuun vaiheet johtuvat siitä yksinkertaisesta syystä, että kuu kiertää radallaan maan ympäri, seuraten maan kulkua auringon ympäri ja saaden

Kuun vaiheet

auringosta valonsa, on siis eri asemissaan eri tavoin valaistu, maasta katsoen. Tästä syntyvät n.k. kuunvaiheet, jotka selviävät tässä mukana

p.	Kuun kiertoaika		
	t.	m.	s.
27	7	43	11.5
27	7	43	4.7
29	12	44	2.8
27	5	5	35.8
27	13	18	37.4

olevasta kuvasta. Ollessaan paikassa A, valaisee kuuta aurinko omalta puoleltaan, pimeä puoli ollen maata kohti ja silloin me sanomme, että se on uusi kuu. Paikassa B näkyy kuun oikea puoli valaistuna, ollen se silloin puolikuuta, jota nimitämme ensimmäiseksi neljänneksi. Paikassa C valaisee aurinko sitä puolta kuusta, joka on maata vastaan ja koko kuun pinta näkyy maahan valoisalta, jota me nimitämme täydeksi kuuksi. Paikassa D aurinko valaisee vain puoleksi vasenta puolta kuusta maasta katsottuna, tämä ollen se, mitä sanomme viimeiseksi neljänneksi. Kansan

keskuudessa tunnettu sananlasku "Vasemmalla vahvenee, oikealta ohenee" saattaa muistamaan milloin kuu on alku- ja loppu-kuu.

Mutta tarkoituksemme ei ollut syventyä tähtitieteeseen, joskin ehkä tämän verran sitä käsitellessämme, emme ole vielä ketään väsyttäneet. Paiaamme siis takaisin kolmentoista periodin kalenteriin, jota ei suunnitella lainkaan taivaallisten planeettojen takia, vaan pikemminkin maallisen planeetan takia, jota kutsutaan dollariksi, markaksi, kruunuksi, ruplaksi, frangiksi y.m. nimillä. Kapitalistiselle vaihtotaloudelle, kuten tulemma näkemään, on perin edullista, että aika, samoin kuin kaikki muutkin seikat, on järjestetty mahdollisimman käytännöllisesti.

Alussa jo lausuiimme, että uudistetun kalenterin mukaan tulisi vuosi jaetuksi kolmeentoista 28 päivän periodiin. Mutta koska jaa'amme vuotemme sen ajan mukaan, jonka maapallolta ottaa auringon ympäri kiertäessään ja koska täällä matkalla kuluu maapallolta aikaa 365 vuorokautta ja siihen vielä yksi lisää joka neljäs vuosi, siis 1,461 päivää neljässä kierroksessa, jäisimme siis ajanlaskussamme auringosta jälkeen uuden kalenterin

Yksi 13:sta periodista						
Sun.	Maan.	Tiis.	Kes.	Tors.	Per.	Lau.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

voimaan tultua, ellei siihen voitaisi lisätä yhtä merkkamatonta päivää jokainen vuosi ja kahta joka neljäs vuosi, koska sen mukaan ei neljään vuoteen tulisi kuin 1,456 päivää. Mihin väliin nämä puuttuvat päivät uudesta kalenterista liitettäisi, siitä eivät nämä asiatiedot lähemmin ole suuren yleisölle kertoneet. Mutta arvattavasti uuden kalenterin esittäjillä, joina jo ovat useat kansalliset komiteat ja jopa itse Kansojen Liittokin virallisesti, on tähän pulmaan käytännöllinen ratkaisu.

Että kolmetoista periodia käsittävä vuosikalenteri olisi enään vain unelma, ei pidä paikkaansa. Tässä maassa on jo lähes 100 erinäistä teollisuus- ja likeyhtiötä, joista toiset käsittävät koko maanlaajuisen liike-alan, joilla on käytännössä

kolmetoista periodia käsittävä vuosikalenteri liike-elämässään. Yksi näistä on tunnettu maanlaajuisen kauppaliike Sears & Roebuck yhtiö, jonka käyttämä uusi vuosikalenteri äskettäin julkaistiin The Literary Digest viikkolehdessä. Koska tämä kalenteri ei ole Kansain Liiton tai sen yhteydessä olevien yleismaailmallisten uuden kalenterin edustajien kanssa missään tekemisessä, eikä ole edes samanlainen kuin on monella muulla uutta kalenteria liike-elämässään käyttävällä tämän maan yhtiöllä, jääköön sen selostaminen tässä tekemättä. Halusimme vain osoittaa, että kolmentoista periodin kalenteri on jo itse asiassa laajalti käytännössä oleva tosiasia, jonka mukaan tässä maassa ja Europassakin tehdään miljoonien ja taas miljoonien arvosta liikettä, maksetaan miljoonille liikkeiden palveluksessa oleville palkkansa j.n.e.

Yhdysvalloissa toimiva komitea, joka tunnetaan nimellä National Committee on Calendar Simplification — Kalenterin Yksinkertaistuttamisen Kansallinen Komitea — vuotuisessa raportissaan kertoo m.m. miten suosio kalenterin muuttamiseksi on saanut viime vuoden ajalla hämmästyttävän laajuuden. Yhdysvalloissa on nykyään lähes 500 teollisuus- ja kauppayhtiötä, jotka ovat virallisesti johtokuntiansa kautta suositelleet kolmentoista periodin kalenterin käytäntöön ottamista ja näistä lähes 100, kuten edellä mainittu, on jo sellaisen ottanut käytäntöön omassa liikkeessään. Ensi vuonna pitäisi Kansainliiton kutsuman kansainvälisen konferenssin keskustelemaan kalenterin yksinkertaistuttamisesta ja tähän konferenssiin otaksutaan saatavan edustajia kaikista maista, ei yksin kysymykselle myönteisiä, vaan sen vastustajiakin, mikäli sellaisia ilmenee vaikutusvaltaisissa piireissä.

Yhdysvaltain hallituksen kauppakamari on hyväksynyt kalenterin yksinkertaistuttamisesityksen ja pitää sellaista suositeltavana. Mainittu komitea järjestää parhaillaan tutkimusta viidessätoista eri maassa, ottaakseen selville, missä määrin eri maiden hallitusten kauppakamarit ja muut liike-elämän kanssa yhteydessä olevat virastot suosivat kalenterin yksinkertaistuttamista. New Yorkissa ilmestyvä maailman liike-elämässä arvossa pidetty kapitalistien tiedonantaja Journal of Commerce kirjoittaa uudesta kalenteripuhusta m.m. seuraavaa:

"Liike-elämä tulisi epäilemättä hyötymään samantyyppisten kuukausien järjestämisestä nykyis-

ten epämääräisten tilalle ja se tekisi mahdolliseksi liikelaskelmat tulevaisuuteen nähden miten pitkälle tahansa, mikäli kalenteri on kyseessä, joka nyt monimutkaisessa liikkeessä olisi perin tarpeen, mutta on mahdoton, juhlapäivien tullessa eteen milloin sattuu. Kevätkaudella vallitseva epäsäännöllisyys esim. kaupan alalla, joka johtuu siitä, että pääsiäinen lankeaa eri vuosina niin paljon toisistaan eroavina päivinä. Mikäli kirkolliset juhlat ovat kyseessä, on Kansainlliton raportissa nyt jo osoitettu, että niiden taholta ei tulla nostamaan uskonnollisista syistä mitään vastustusta kalenterin yksinkertaistuttamiseen nähden."

Ja katsoessa, missä määrin kansainväliset suhteet standardisoituvat pääomien kansainvälistyessä

ja teollisuuden, kaupan ja liikenteen kansainvälistyessä, tuntuu koko maailmantalouden kehitykselle vieraalle, että on olemassa niin epäsäännöllinen ajan järjestys, kuin nykyinen yleisesti hyväksytty kalenteri, puhumattakaan eri uskontojen ja rotujen kiinnipitämistä toisistaan eräivistä kalentereista, jotka aiheuttavat heille sitä enemmän hankaluuksia, mitä kiinteämpään yhteyteen he muun maailman kanssa joutuvat. Standardisointumisen on nykyään maailman talouselämän ilmiö ja pakko tulos kapitalistisesta tuotantjärjestelmästä, joka tässä kehityksessään tulee aiheuttamaan lopuksi tilanteen kypsäksi ei ainoastaan uudelle kalenterille, mutta uudelle yhteiskuntajärjestelmälle kokonaisuudessaan.

Työläisten Taideharrastukset

MEILLÄ työläisillä yleensä ei ole sanottavastikaan tilaisuutta taiteen ylevään harrastukseen siinä muodossa, että voisimme vaikuttaa sen jalostamiseen. Meiltä ei useinkaan puuttuisi lahjoja eikä tahtoa, vaan puuttuu mahdollisuuksia. Toisin on vallassa olevan luokan taiteen harrastajien laita. He tekevät kaikkensa edistääkseen taidetta, jonka näkevät heidän luokalleen suuremmissa tai pienemmissä määrin olevan edullista. Siksi he tukevat ja innostavat jokaista taiteilijaa kaikilla keinoilla, että nämä tekisivät mahdollisimman suuren palveluksen heidän luokkaedulle.

Omistava luokka on siinäkin elämän tehtävässä tiiviisti ja kaukonäköisesti järjestynyt. Se ei ole jättänyt mitään ottamatta huomioonsa. Kun tarkastelemme suuria porvarillisia päivälehtiä ja julkaisuja, näemme niissä runsaasti taiteellisia piirroksia sekä maalauksia, joita heillä on valmistamassa henkilöt, jotka palkitaan rahalla ja julkisella kunnioituksella. Kapitalistiluokka verhoaa taiteenharrastajansa omalla sädekehällänsä vissejä etutarkoituksiinsa varten.

Yleensä taide, olipa se millä alalla tahansa, on lähtöisin vuosituhansien takaa. Meille on paljon selostettu Kreikan ja Rooman korkealle

kehittyneestä taiteesta ja olemme myös historioista lukeneet ihmisistä, jotka elivät ja kuolivat taiteelle. Ihminen, joka jatkuvasti haluaa ja ikävöi tilaisuutta saada jalostaa ja kehittää korkeinpana pitämiään ominaisuuksiaan ja taipumuksiaan, kärsii toisinaan liiksikin,

Porvarillinen taldenäytäntö

kun ei hänellä ole sellaiseen tilaisuutta. Ympäristöjen olojen ja suuren luonnon erilaatuiset väri- ja vaikutukset ja vaikuttimet ilmaisevat hä-